

ročník II.

pátek 15. července 2022

Motiv z Václavského lesa

Milý čtenáři!

Tyhle prázdniny si užiju, sliboval jsem si. Koloběžka... chalupa...
Čtvrtina prázdnin je pryč. Zatím jsem si užil jednu virózu, dvě zubní nehody
a můj počítač jako by znal jen slova *prší, přestane pršet, blíží se déšť*.
Nu, v úterý bylo hezky – a zubař mne odsunul na jindy. Carpe diem!
Tak co podniknout?
Vzal jsem koloběžku a jel na Bílou horu. Tam jsem si v Lidlu koupil olivový
rohlík a v kulturáku jsem si k tom dal jednoho kozla.
Inu, užívat si života, to není jen tak... ☺

♦ Turnov bezmála o polovinu zvýšil odhad nákladů na chystanou výstavbu knihovny. Ještě loni na podzim radnice počítala s částkou 93,3 milionu korun, nyní se 136,6 milionu. Starosta Tomáš Hocke uvedl, že jde o přepočtené ceny ve stavebnictví navýšený o 25 procent. Podle něj jde o odhad, o kolik by mohly ceny stoupnout, než město začne v soutěži hledat firmu, která knihovnu postaví.

♦ Rada města Turnov jednala 13. července mimo jiné i o projektu revitalizace říčky Stebenky.

Rada souhlasila se zadáním architektonické studie *Zpřístupnění levého břehu Stebenky v úseku Struhy – ulice Na Stebni*, včetně doplnění návrhu nové lávky přes Stebenku v prostoru mezi jezem a areálem lyžařů.

Cena architektonické studie bude asi 100 tisíc, termín dokončení konec roku.

Náklady na *Revitalizaci Stebenky* uhradí Povodí Labe, předpokládaná realizace jsou roky 2024/25. Náklady na lávku a doprovodné náklady města vyjdou asi na milion, stavět by se měla v roce 2025. Navázat by po roce měla stavba stezky pro chodce a cyklisty podél zrevitalizovaného toku Stebenky, také zhruba za milion korun.

♦ **TURNOV, LIBEREC – Turnovská historická opona konečně k vidění!**

Po náročném restaurátorském procesu bude nádherná opona s panoramatem města Turnova představena veřejnosti.

V Turnově se ale nenacházejí prostory, kde by vzhledem ke svým rozměrům mohla být opona instalována; stále však zůstává zásadním artefaktem historické části turnovské muzejní sbírky. Důstojné místo našla v Oblastní galerii Liberec, kde ji můžete od 15. července do konce roku obdivovat v prostorách výstavy *Na křídlech života*.

Zmíněná divadelní opona se nad jevištěm turnovského divadla nacházela zřejmě v jeho úplných počátcích od roku 1874. Jedná se o dílo úctyhodných rozměrů 757 x 482 cm, které však není signováno a ani přesně datováno. Proto můžeme o době jeho vzniku vést debaty a pouze se zatím domnívat, že byla instalována současně s dostavbou budovy. Přesto, že autorství opony není ještě s jistotou určeno (v minulosti se uvažovalo o Michalu Bělohlávkovi), zdá se, že by jejím tvůrcem mohl být Josef Macourek, což byl pražský malíř dekorací a krajinář, který pracoval kolem poloviny 19. století pro řadu ochotnických souborů. Pokud by tomu tak bylo, patřila by turnovská opona zřejmě k jeho posledním dílům, neboť zemřel 31. srpna 1874, tedy v roce, kdy se turnovského divadlo otevíralo. Význam této opony nespočívá pouze v tom, že ji viděli návštěvníci turnovského divadla v poslední čtvrtině 19. století, ale významná je i motivem, který je na ní. Jedná se totiž o čtvrtý nejstarší dochovaný celkový pohled na Turnov.

/ Muzeum Českého ráje Turnov

♦ Dva měsíce po dokončení nákladné opravy musela být kašna na turnovském náměstí opět vypuštěna. Dosud neurčená chemická látka způsobila zoxidování povrchu nové olověné vany.

Někdo do kašny nalil zatím neurčenou chemikálii, působící zoxidování povrchu olověného plechu. Ten v celé ploše pod hladinou vypadal jako velmi zkorodovaný kov, kromě pěny na povrchu ale voda v kašně zůstala čistá. K poškození kašny došlo koncem června a technické služby hledaly způsob vyčištění olověné vany. Po vypuštění se ukázalo, že mechanicky nebo tlakovou vodou to nepůjde. Nevábně vypadající zkorodovaný povrch se podařilo odstranit až s pomocí silného čistícího prostředku. (Pavel Matys, Turnovsko info)

♦ Kulturní tipy

pátek 15. července, 19 hodin, před Střelnicí

MUHU

Rockové uskupení z Albrechtic se vrací, aby vám i tentokrát zahráli nejen zhudebněné básně a texty Františka Gellnera

sobota 16. července, 19 hodin, před Střelnicí

WE2

Dva frontmani jiných kapel, se spolu sešli začátkem roku 2016 v akustickém projektu WE2, kde se snaží propojit charismatický hlas Kuby Špičky za podpory akustické kytary, Tomstrových basových podkladů a nápaditých dvojhlasů. Na svém startu mají natočené tři stopové EP *Your possibilities* a debutový videoklip k písničce *Get out of cave*.

pátek 22. července, 19 hodin, před Střelnicí

Retro band a hosté

Retro band je kapela sestavená ze zkušených muzikantů z Turnova a okolí, kteří hrají písně a skladby, které tvoří základy světové pop music, rock'n'rollu, rocku, blues a bigbítu.

Hity od Shadows, Beatles, Rolling Stones, E. Preslyho, CCR, E. Claptona, Dire Straits, Bee Gees, B. Dylana, ale i od Olympicu nebo Katapultu jsou stále živé.

sobota 23. července 19 hodin, před Střelnicí

Trio Opera Diva

Soubor Trio Opera Diva se zaměřuje na interpretaci především klasických operních a operetních árií a písní. Věnuje se také arménské hudbě a hudbě jiných žánrů (muzikál, filmová hudba, jazz...). Všechny tři členky vystupují též sólově a jsou také aktivní i v jiných souborech.

Zpěvačka Ani Vardanyan pochází z Arménie, kde také vystudovala operní zpěv na Hudební akademii v Jerevanu. Již několik let žije a koncertuje v Čechách. Věnuje se také pedagogické činnosti.

Flétnistka Eva Mišková pochází z Vimperka. Vystudovala obor příčná flétna na konzervatoři v Českých Budějovicích a Vysokou školu múzických umění v Bratislavě. V letech 2007-2008 působila v Orquestra do Norte v Portugalsku a je mimo jiné zakladatelkou flétnové třídy na Sultan Quaboos University v Muscatu. Klavíristka Drahoslava Satorová je rodačkou z Turnova. Je absolventkou klavírního oboru na Pedagogické fakultě UJEP v Ústí nad Labem a Janáčkově akademii múzických umění v Brně. Účastnila se řady kurzů a soutěží. Věnuje se sólové a komorní koncertní činnosti. V současnosti vyučuje na ZUŠ Prachatice.

turnovsko

◆ DOLÁNKY –

TURNOV 750 LET | 1272—2022

FESTIVAL Dolánky

**PAYYA MATYS & TRIBAL FORCE || FLASTR
HOLEČEK & MARCEL PROJECT || ORNAMENT
THE SCOFFERS | TIMUDEJ | PTASZEK & BUŽMA
LE BIG SUR (KOLUMBIE, ŠPANĚLSKO)
PÓL MCKÁNTRY (KDYŽ SE SEJDOU)**

SOBOTA **KEMP DOLÁNKY**
23. ČERVENCE **U TURNOVA**
od 12.00

Photo: A musician playing a white electric guitar on stage, with other band members and a large 'Dolánky' banner in the background.

♦ **KOZÁKOV** – Od středy 13. do soboty 16. července probíhá na Kozákově závod světového šampionátu v downhill skateboardingu. Těšit se můžete na mezinárodní účast jezdců, závodících dolů z kopce rychlostí až 100 km/h. *Kozákov challenge 2022* je kromě šampionátu i multižánrovým festivalem- viz plakát...

♦ **TROSKY** – Sokol stěhovavý, který může dosáhnout maximální rychlosti při střemhlavém letu až 400 km/h, představuje nejrychlejšího živočicha v současné přírodě. Tento dravec se do Českého ráje vrátil přibližně před dvaceti lety a nyní zde pravidelně hnízdí na šesti až sedmi místech. V letošním roce úspěšně vyvedl mladé i na jednom ze symbolů Českého ráje, a to na hradě Trosky, kde naposledy hnízdil v polovině 20. století. Začátkem června byla spatřena dvě už vzletná mlád'ata sokola, jak svým neobratným letem nutí rodiče k výuce lovu. Přitom loni se sokolům hnízdění na Troskách nezdařilo kvůli dronům. Právě samice sokolů jsou na počátku hnízdění velmi citlivé, a to především při snášení a inkubaci vajec. Při pocitu ohrožení hnízdo nezřídka opustí. (Jablonecký deník)

♦ **VALDŠTEJN** – 20. a 29. července 19.30 až 22 hodin

Noční prohlídky aneb Markvarticové - zakladatelé Turnova a Valdštejna

Oblíbené netradiční noční prohlídky s doprovodným programem zaměřeným tentokrát na rod Markvarticů, který založil město Turnov a hrad Valdštejn. Vstupné: dospělí - 120 Kč, děti - 90 Kč, rodinné - 350 Kč. Nezapomeňte si přibalit baterku na cestu zpět!

HISTORICKÝM VLAKEM ČESKÝM RÁJEM 2022

Jede **každou sobotu**
v **červenci a srpnu.**

2.7. motorový vlak
9.7. parní vlak
16.7. motorový vlak
23.7. parní vlak
30.7. parní vlak
6.8. parní vlak
13.8. motorový vlak
20.8. motorový vlak
27.8. parní vlak

Parní vlak veze **divadelní vagón**, ve kterém proběhne v Rovensku p. Tr., Turnově a na Malé Skále divadelní představení pro děti.

Na **motorový vlak** navazuje v Rovensku p. Tr., Turnově a Semilech **historický autobus**.

Vstupné na divadlo a jízdné autobusem nejsou součástí jízdného vlakem.

Ve vlaku platí **zvláštní jízdné**. Platba **pouze** v hotovosti. Jízdní doklady a slevy jiných dopravců se neuznávají.

Ve vlacích platí jízdenka Euro Nisa ticket.

Při předložení Opuscard má cestující nárok na 50% slevu.

Místa ve vlaku jsou dostupná pouze do vyčerpání kapacity.

Více informací na: www.vlakemrajem.cz, www.3100134.cz a www.kolejklub.cz.

Jízdní řád vlaků

Turnov - Rovensko p. Tr. a zpět

TAM

9:45 Turnov
9:50 Turnov město
10:02 Sedmihorky
10:09 Hrubá Skála
10:13 Borek p. Tr.
10:18 Ktová
10:23 Rovensko p. Tr.

ZPĚT

11:30 Rovensko p. Tr.
11:34 Ktová
11:38 Borek p. Tr.
11:48 Hrubá Skála
11:52 Sedmihorky
12:04 Turnov město
12:09 Turnov

Turnov - Semily a zpět

TAM

13:42 Turnov
13:49 Dolánky
14:29 Malá Skála
14:34 Lišný
15:04 Železný Brod
15:17 Semily

ZPĚT

15:37 Semily
15:52 Železný Brod
16:01 Lišný
17:17 Malá Skála
17:26 Dolánky
17:33 Turnov

Motorová lokomotiva T334.0866 byla vyrobena v roce 1969 v TS Martin a byla předána do provozu v podniku Svit v Otrokovicích. Jejím posledním působištěm byly České lupkové závody v Novém Strašecí. Odtud byla lokomotiva převezena do Turnova a v roce 2016 ujela první kilometry v čele zvláštních vlaků.

Parní lokomotiva 310.0134 pochází z roku 1913 a byla znovu zprovozněna v roce 2003 Klubem přátel železnic Českého ráje. Kdysi na dráze nejtypičtější lokomotiva jezdí již přes 100 let. Lokomotiva má maximální rychlost 40 km/h.

Během pobytů ve stanicích Turnov, Rovensko p/T a Malá Skála proběhne ve zvlášť upraveném voze vlaku představení pro děti loutkářského souboru. Zváni jsou nejen cestující zvláštního vlaku, ale též místní a kolemjdoucí.

(J Semecký + Naše Pojizeří)

♦ **HISTORICKÝM VLAKEM ČESKÝM RÁJEM / NA VÝLET K TÁBORU!**

Turistický spoj z Turnova přes Hrubou Skálu a Libuň do Lomnice nad Popelkou každou sobotu v červenci a v srpnu

Parní vlak: 9., 23. a 30. 7., 13. a 27. 8. (+ loutkové divadlo).

Motorový vlak: 2. a 16. 7., 13. a 20. 8. (+ navazující historické autobusy).

Turnov	8.55 - 9.05	9.05	
15	Turnov město	9.11	16.51
19	Karlovice-Sedmihorky	9.18	/
21	Hrubá Skála	9.30	16.29 - 16.38
23	Borek pod Troskami	9.33	16.26
24	Ktová	9.35	16.23
26	Rovensko pod Troskami	9.39	16.18 - 16.20
28	Semínova Lhota	9.41	16.15
29	Jivany	9.44	16.13
31	Libuň zastávka	9.46	16.10
32	Libuň	9.48 - 9.53	16.02 - 16.08
34	Kněžice	9.54	16.00
36	Cidlina	9.57	15.58
39	Kyje u Jičína	10.02	15.57
41	Ploužnice	10.06	15.55
44	Lomnice nad Popelkou	10.11	15.45

Pořadatel: Kolej-klub, z. s., www.kolejklub.cz, www.vlakemrajem.cz

PS – Ten dojezdový údaj 16.51 platí pro hlavní turnovské nádraží, nějak se mi hnula tabulka a né a né mě to poslechnout...

♦ **SVIJANY**

trosečník 79

33 SLAVNOSTI SVIJANSKÉHO PIVA
areál koupaliště

16. 7. 2022
Svijanský Újezd

Svijany
český rodný pivovar - 1864

DYMYTRY POKÁČ RANGERS - PLAVCI BARBORA POLÁKOVÁ A DALŠÍ

AKTUÁLNÍ PROGRAM:

WWW.SLAVNOSTISVIJANSKEHOPIVA.CZ

♦ **ŘEMESLNÉ TRHY A DŘEVOSOCHÁNÍ NA PALDĚ V ROVENSKU p/T**
16. 7. od 10.00

Můžete se těšit na několik řemeslných stánků s originálními výrobky.

K tomu uvidíte dřevorezbaře přímo v akci.

A pro naše nejmenší bude připravené loutkové divadlo.

O váš hlad a žízeň se postará restaurace Palda.

♦ **Lomnické kulturní tipy:**

Sobota **16. 7.**, 15 hodin, Pivovarská zahrádka

COMEDY & BEAT

Koncert cirkusového tria hudebníků – dva klauni a jedna desetiletá slečna a jejich autorské písně.

Neděle **17. 7.** od 19:30, kostel sv. Mikuláše z Bari

HUDBA RANĚ BAROKNÍCH ITALSKÝCH A ČESKÝCH MISTRŮ (koncert)

Účinkují lomnická rodačka Marie Fajtová, Jiří Stivín a Robert Hugo.

Pondělí **18. 7. 2022** od 19:30 hodin, kostel sv. Mikuláše z Bari

LOMNICKÁ MŠE Jaroslava Krčka (koncert)

Účinkují: soubor Musica Bohemica, umělecký vedoucí Jaroslav Krček, Jana Stehr – soprán, Karel Jakubů – tenor a lomnický Smíšený pěvecký sbor Bořivoj, sbormistryně Petra Lukavcová.

Úterý **19. 7. 2022** od 19:30, Tylovo divadlo

KDO V ZLATÉ STRUNY ZAHRÁT ZNÁ (koncert)

Unikátní koncert čtyř harf, dvou houslí a hoboj. Účinkují: Adéla Bilanová, Kateřina Valášková, Bronislava Klablenová a Aneta Pávková – harfy, David Kubita a Filip Kubita – housle, Gabriela Krčková – hoboj, průvodní slovo Prof. Jana Boušková.

Čtvrtek **21. 7. 2022** od 19:30, zámek

MISTŘI MISTRŮM (koncert)

Česká a světová hudba pro smyčcový kvartet. Účinkuje: České filharmonické kvarteto.

Pátek **22. 7. 2022** od 19:30, Tylovo divadlo

VEČER SLAVNÝCH JAZZOVÝCH MELODIÍ (koncert)

Vystoupení bezpochyby jednoho z nejvýznamnějších představitelů swingové, jazzové, taneční a populární hudby. Účinkuje: Orchestr Karla Vlacha.

Sobota **23. 7. 2022** od 19:30, zámek

ÚKLONA KLASIKŮM (komponovaný pořad)

Unikátní, velice úspěšný pohodový pořad je poetickou a úsměvnou úklonou našim i světovým hudebním klasikům. Účinkuje: básník František Novotný a Pražské smyčcové duo.

Sobota **23. 7. 2022**, pivovarská zahrádka

POETICKÝ DÝCHÁNEK

Autorské čtení sedmi básníků z ČR, kytarový doprovod.

Neděle **24. 7. 2022** od 16 hodin, kostel na Táboře

POUTNÍ KONCERT

Koncert duchovní hudby bývalých a současných lomnických hudebníků s uvedením díla Missa Solemnis Grafitica mladého lomnického autora Jana Kučery. Účinkují: Klára Ptáčková – varhany, Veronika Niká – housle, Radka Grace Mikoušková Cermanová – soprán, Radek Rejšek – trubka, Jan Kučera – cembalo, Smyčcové kvarteto Musica Cecilia, Lomnický chrámový sbor – řídí Klára Ptáčková.

Neděle **24. 7. 2022** od 16:00, zámek – nádvoří

NEDĚLNÍ ZÁMECKÝ LETNÍ KONCERT – DUO FILIP & NIKITA

Nedělní pohodový koncert (nejen) pro návštěvníky Zámecké kavárničky v rámci *Léta a babího léta na zámku 2022*. V akustickém provedení uslyšíte rockové balady od kapel jako Scorpions nebo Queen, hity například od kapel Olympic a Chinaski, romantické písně Lady Gaga i několik melodií Johnnyho Cashe.

♦ **RVÁČOV** – Bývalá škola na Rváčově v Lomnici nad Popelkou začala po přestavbě za více než 25 milionů korun sloužit lidem s autismem. Klienti tam jsou od července.

♦ **ÚJEZDEC, SYŘENOV – VÝSTAVA FUCHSIÍ**
do neděle 17. 7. 2022

20. ročník výstavy.

Celých devět dnů od 9 do 18 hodin bude otevřena zahrada manželů Suchardových v Újezdci č. 12 v obci Syřenov pro milovníky fuchsii a okrasných rostlin. Bude vystavena sbírka fuchsii se šesti sty kultivary. Návštěvníci uvidí na zahradě téměř sto keřů růží, mnoho dalších okrasných keřů a rostlin.

♦ **KOŠŤÁLOV** – S osobností Františka VANCLA (* 19.02.1911 Košťálov – † 07.07.1974 Velká Británie) jste již měli možnost se seznámit. Takže teď spíše jenom krátce pro připomínku:

Jde o válečného hrdinu, který jako československý pilot během 2. světové války létal v Royal Air Force a velel slavné 312. československé stíhací peruti.

V zahraničí za svoji službu obdržel mnohá vysoká vojenská vyznamenání, např. francouzská a britská, včetně britského Záslužného leteckého kříže – DFC.

Také v Československu byl pětkrát vyznamenán Čs. válečným křížem 1939.

Po únorových událostech v roce 1948 se z politických důvodů vrátil do Anglie.

V dubnu 1948 byl ve své domovině prohlášen za zběha a ve správním řízení mu byla odňata hodnost i udělená vojenská vyznamenání. Jako stálou vzpomínku na tohoto hrdinu chceme v obci zřídit památník.

Přemýšleli jsme, které místo by bylo vhodné a důstojné pro jeho umístění. Vycházeli jsme z faktu, že se František Vancel narodil na Škvárovně v domě č. 148. Tento dům ale už nestojí. Byl zavalen a zbourán po sesutí železničního náspu v sedmdesátých letech. Ze všech původních škvárovenských domů se zachovaly pouze dva – dnešní hospoda *U Martina* a dům s pečovatelskou službou č. 156. Pro naše účely se tedy nejbližší nabízel prostor v parčíku u domu s pečovatelskou službou. Ten také byl konečnou volbou.

Domluvili jsme se na uměleckém

Skica vítězného návrhu

ztvárnění památníku a v současné době je zakázka zadaná. Její realizace se ujal umělecký kovář David Čermák z Turnova.

Slavnostní odhalení bychom chtěli uskutečnit začátkem listopadu.

Myšlenkou, že takto významná osobnost by měla mít v obci důstojnou připomínku se již několik let zabývám. Proto jsem navrhla, že se této záležitosti ujmou a pokusím se záměr, který má velkou podporu jak starosty, tak i celého zastupitelstva, zrealizovat. Významně nám pomáhá ing. Jan Goláň, který se zabývá historií našeho 1. a 2. zahraničního odboje, především pak českých letců v RAF. Bez jeho historických znalostí a rad bychom se těžko obešli. On sám je velkým podporovatelem a iniciátorem vzniku mnoha vzpomínkových míst na naše válečné piloty, sloužící v RAF za 2. světové války. K našemu Františku Vanclovi dodává: Je to určitě rodák, na kterého by byla každá obec v republice hrdá – kombinace velitele peruti, nositele DFC a hned pěti válečných křížů – takových moc nebylo.

/ Alena Drápalová, Košťálovské noviny

LIBŠTÁT – Do 24. července bude v Libštátu z důvodu opravy kanalizace uzavřena silnice číslo II/283 v úseku mezi náměstím a barokním mostem. Křižovatka u barokního mostu směrem do Bělé bude průjezdná. Autobusy na linkách 502, 543 a 966 budou jezdit podle výlukových jízdních řádů. Spoje 3 a 4 na lince 543 nebudou obsluhovat zastávku *Libštát,zdrav.stř.* a zastávka *Libštát,nám.* pro ně bude náhradně umístěna za barokním mostem ve směru do Lomnice na silnici č. III/28311. Ostatní spoje na dotčených linkách budou obsluhovat Libštát závlekem od Košťálova.

semily

♦ Oblíbená burza knih se v červenci vrací do vestibulu Jitřenky. Široký výběr vyřazených knih za symbolické ceny. Vestibul Jitřenky, **15. července, 8–17 hodin**

HUDEBNÍ VEČERY

na muzejní zahrádce

15. července v 19:00

KLASICKEJ POSTUP BAND

pop-rocková kapela hrající
vlastní i převzaté písně

♦ ŽELEZNÝ BROD – Založení sokola v Železném brodě

Tento rok si připomínáme 160. let od založení železnobrodského Sokola. Rád bych alespoň touto formou připomněl vznik této nejen sportovní, ale i kulturní, společenské a „státotvorné“ organizace v našem městě.

Tělocvičná jednota Sokol byla v Železném Brodě založena v roce 1862, jen pár měsíců později po založení úplně první tělocvičné jednoty Sokola v Praze. První zprávu o založení pražského Sokola přinesl do Železného Brodu Josef Knop, který často Prahu navštěvoval, ale podnět k založení železnobrodského Sokola dal student práv, tehdy už člen pražského Sokola, Josef Commersi. Při zpáteční cestě ze sokolského výletu na Kunětickou horu se zastavil doma v Železném Brodě. Objevil se v sokolském kroji, což vyvolalo u občanů veliký rozruch, protože ještě nikdy Sokola v kroji neviděli. V létě 1862 se po pohřbu Filipa Brožka, c. k. asistenta při vojenském zásobovacím sboru, sešla železnobrodská omladina v hostinci *Na poště* a rozhodla se založit sokolskou jednotu podle pražského vzoru. Brzy na to byla svolána, opět do hostince *Na poště*, poradní schůze, jejíž účastníci se rozhodli založit Sokol v Železném Brodě.

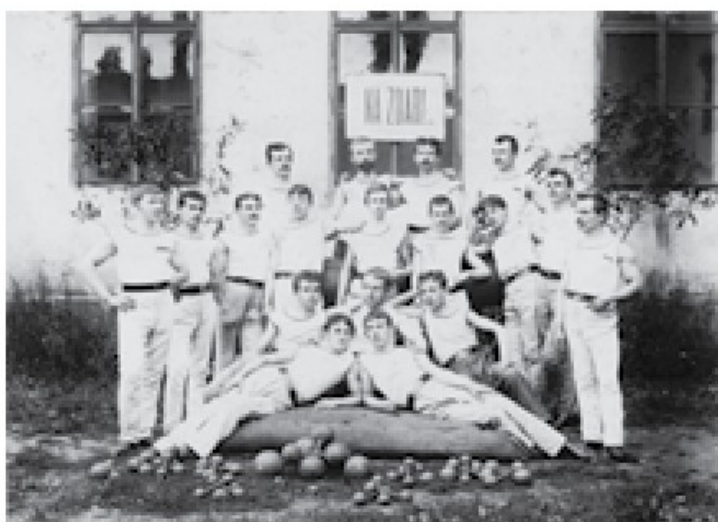
O poskytnutí stanov zažádal Josef Commersi Jindřicha Fügnera, zakladatele pražského Sokola, který je ochotně do Brodu poslal. Na ustavující schůzi jednoty byl za starostu zvolen František Liška z Loužnice. Prvními cvičiteli byli Josef Commersi, Josef Pavlíček a Jan Sochor. V prvním roce existence měla jednota asi 25 členů. Podle písemného prohlášení, zasláno roku 1902 České obci sokolské v Praze bratry Antonínem Žídkem a Františkem Kotrbou, kteří se zúčastnili ustavující valné hromady

**KAPITOLY
Z DĚJIN
ŽELEZNO-
BRODSKÉHO
SOKOLA**

5. 7. – 18. 9. 2022

MĚSTSKÉ MUZEUM
V ŽELEZNÉM BRODĚ

NÁRODOPISNÁ EXPOZICE
MĚSTSKÉHO MUZEA
V ŽELEZNÉM BRODĚ
NA BĚLIŠTI
OTEVÍRACÍ DOBA
ČERVENEC / SRPEN | ÚT-NE | 9-12 | 13-17 HODIN
ZÁŘÍ | ÚT-NE | 9-12 | 13-16 HODIN

Cvičící družstvo Sokola Železný Brod 2. září 1888

v roce 1862, fungovala jednota první rok bez úředního povolení. Až v roce 1863 zaslal nový starosta jednoty Josef Knop stanovy okresnímu úřadu. Zápis o ustanovující schůzi z roku 1862 i další dokumenty vzniklé do roku 1870 bohužel shořely při požáru domu jednatele Antonína Bredlera. V rámci oslav výročí založení jednoty (1886 a 1912) však pamětníci sepsali vzpomínky na první období Sokola, které potvrdily

i rok založení 1862.

Tak vznikl Sokol v Železném Brodě. Historii této tělovýchovné organizace připomene výstava: Kapitoly z dějin železnobrodského sokola, která je k vidění v národopisné expozici Městského muzea na Bělišti až do neděle 18. září 2022.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, Železnobrodský zpravodaj

♦ ŽELEZNÝ BROD – Miloslav Klinger – Můj život se sklem

Muzeum a galerie DETESK Železný Brod; otevřeno: denně 9 – 17 hodin

Po celé letní období patří prostory galerie DETESK retrospektivní výstavě prací jednoho z nejvýznamnějších českých a československých sklářských výtvarníků, Miloslavu Klingerovi.

Narodil se v Hrubé Horce u Železného Brodu 10. ledna 1922, v letech 1937–1938 se učil figurkářem u místního podnikatele Josefa Kleinerta. V období 1938–1941 studoval na odborné sklářsko-obchodní škole v Železném Brodě, po jejím absolvování nastoupil opět do zaměstnání do firmy Kleinert, tentokrát jako vzorkař figurek.

Od roku 1942 do roku 1948 navštěvoval Vysokou školu umělecko-průmyslovou v Praze, ateliér profesora Karla Štipla. Miloslav Klinger zůstal

Železnému Brodu věrný po celý život, pracoval jako výtvarník pro Železnobrodské sklo, ve sklářské škole působil jako pedagog, v letech 1963–1966 byl jejím ředitelem. Proslul především stylizovanými hutně modelovanými figurami postav z křišťálového skla, později se věnoval plastikám tesaným a obrušovaným. Ve druhé polovině 70. let vytvořil rozměrné práce z barevného skla, na počátku let osmdesátých jimi své dílo završil...

Zemřel v Železném Brodě 5. července 1999.

(Železnobrodský zpravodaj)

jilemnicko

♦ **PONIKLÁ** – Opravovaná silnice u Poniklé na Semilsku byla v úterý odpoledne dvě hodiny zcela uzavřená. Dělníci při zemních pracích na silnici 14 našli předmět připomínající municí, což se ale nepotvrdilo, pyrotechnik označil předmět za neškodný. (Naše Pojizeří, foto ŘSD)

♦ **ROKYTNICE n/J** – Rokytnice nad Jizerou si od státu nepůjčí 35 milionů korun, které chtěla použít na připravovanou výstavbu Komunitního domu pro seniory. Důvodem jsou podle starosty Petra Matyáše rostoucí sazby úroků. Výstavbu komunitního domu s 12 nájemními byty pro seniory zhruba za 40 milionů korun radnice připravuje už několik let. Plánovala, že většinu nákladů zaplatí z úvěru se splatností na 30 let. O půjčce vyjednávalo se Státním fondem podpory investic. Loni radnice počítala s ročním úrokem pod jedno procento a na začátku letošního roku ještě se sazbou 2,25 procenta, což by pro Rokytnici znamenalo, že na úrocích zaplatí 14 milionů korun. V květnu ale státní fond město informoval, že sazba je 4,38 procenta a její výši bude aktualizovat před podpisem smlouvy. Už sazba z května by pro Rokytnici znamenala, že by na

úrocích musela zaplatit skoro 30 milionů korun, proto se zastupitelé rozhodli, že město si úvěr nevezme. Podle starosty zatím nevědí, z čeho město plánovanou výstavbu zaplatí. (Genus)

vrchlabí

So
16

THE BEATLES REVIVAL + KAREL KAHOVEC

Legenda českého bigbitu Karel Kahovec se v novém exkluzivním a originálním koncertním projektu spojil s jednou z nejlepších světových revivalových kapel The Beatles Revival.

Krytý parket bufetu Kačák, 20:00

Cena v předprodeji RTIC / Bufet Kačák 270 Kč

Ne
17

XXVII. VRCHLABSKÉ HUDEBNÍ LÉTO

JANA RYKLOVÁ – SOPRÁN /

VIKTOR DAREBNÝ – VARHANY

Sopranistka paní Jana Heryánová Ryklová je nadanou pěvkyní, jejíž kvalitní lyrický hlas velkého rozsahu se schopností koloraturních pasáží, spolehlivá technická erudice, muzikalita i zjevná schopnost jímavého působivého přednesu dává posluchači možnost prožít nezapomenutelný kulturní zážitek.

Klášter sv. Augustina, 19:00

Vstupné: 200 Kč / studenti a senioři 150 Kč / děti do 15 let 50 Kč / děti do 12 let zdarma

Generální partner: ŠKODA AUTO, a. s.

ŽIVÉ NÁMĚSTÍ!

ČERVENÁ KARKULKA REX
/ POHÁDKA

MALÝ PÁN / POHÁDKA

LOSERS / AKROBACIE

SLACKSHOW / AKROBACIE

GROOVES (VRCHLABÍ)
/ KONCERT

NAT OSBORN BAND (NEW YORK)
/ KONCERT

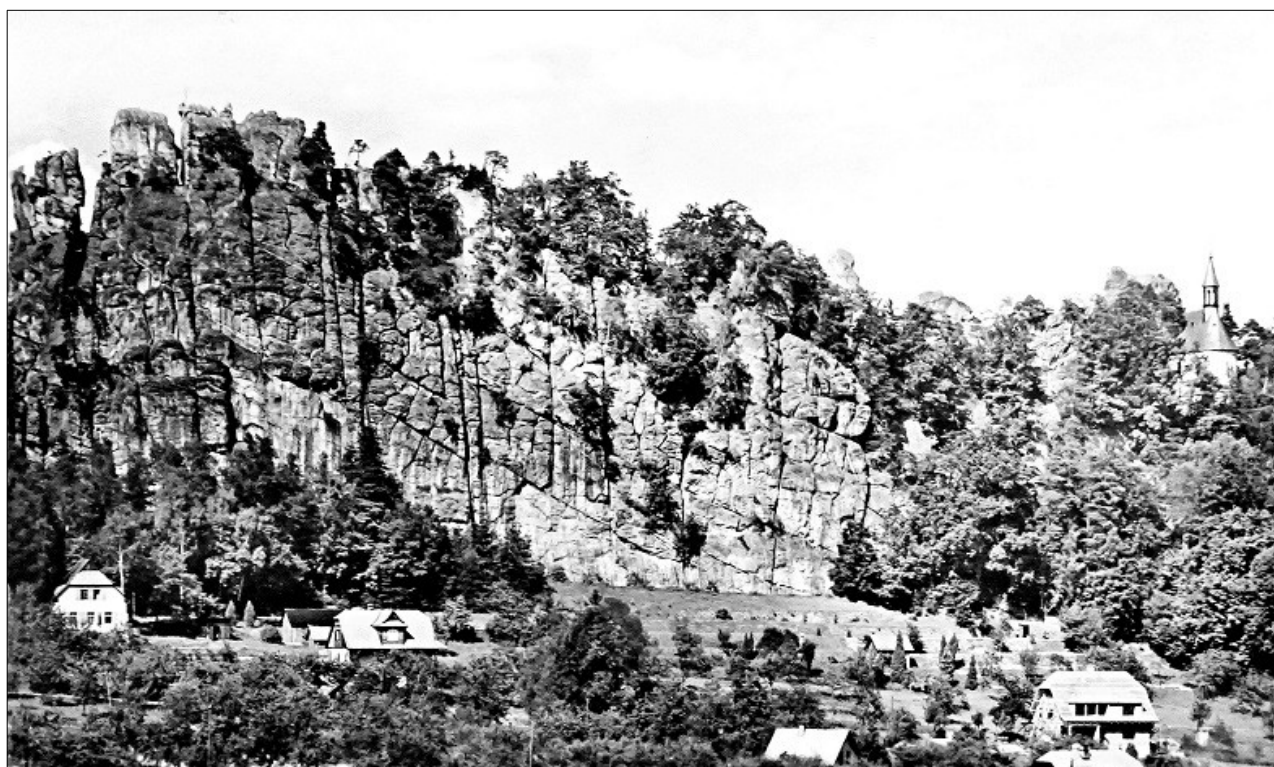
23/7 (SO) | 14.00–22.00 |

NÁMĚSTÍ MÍRU

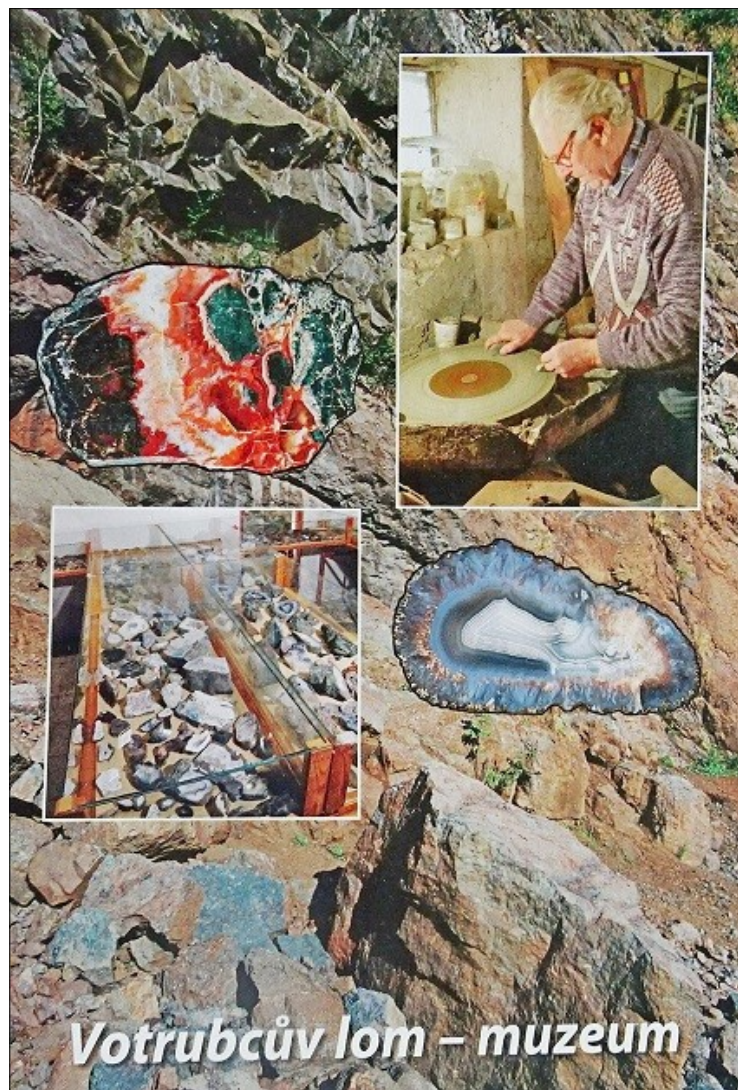
**Košťálov – národní škola. Foto Fr. Peuker. Nakladatelství Orbis – Praha.
Nedatováno**

**ČESKÝ RÁJ – Malá Skála – Pantheon, original foto Fototypia – Vyškov.
Odesláno 1942**

**Český Ráj. Libuň, nádraží a restaurace. Východ do Prach. Skal a na hrad Pařez.
Odesláno 1949 – 1952**

**Český ráj.
Votrubcův lom –
muzeum; broušení
drahých kamenů +
jaspis + achát.
Foto: Luděk Medek.
Koupeno 2005**

do Stružince

Ve Stružinci jsem se ocitl 13. června, když jsem zkoumal možnost, jak se vyhnout hlavní silnici z Lomnice k Zelenému háji. Chtěl jsem tu odbočit na Tuhaň, ale silnička za zemědělským družstvem změnila se v cestu tak kamenitou, že bych tu možná projel na horském kole, ale ne na koloběžce. Zachránil mne autobus, zkratka z té hlavní není uhnutí...

Stružinecká zvonička (a pomník padlých vpopředí). Všimněte si Krista na kříži. V roce 2001 došlo ke krádeži Ježíše, přičemž zloděje ani plastiku se nepodařilo vypátrat a kříž zůstal dlouhá léta prázdný. Muzeum v Lomnici, jmenovitě jeho ředitel Drahoňovský, nabídl obci dlouholetou zápůjčku náhradníka...

Stružinec se rozkládá v délce 2 km v údolí potoka Žlábku severozápadně od Lomnice nad Popelkou. Skládá se z katastrálního území Stružinec, Pohoří, Tuhaň a Bezděčín. Ke sloučení obcí došlo v roce 1960.

Nadřízenou správní jednotkou je okresní město Semily, vzdálené 12 km. Další vazby má obec na Lomnici nad Popelkou (3 km), především zde je nadřízený stavební úřad a matriční úřad.

Koncem roku 2006 měl Stružinec 559, Pohoří 58, Tuhaň 80 a Bezděčín 5, úhrnem 702 duší. Stav se dodnes příliš nezměnil, počet domů byl loni 323. Rozloha území je 11,22 km².

Vyslanec dobrých časů, vila č. 86 z roku 1922. Pekařství, prodejna tabáku a smíšený obchod. Před pár týdny otevřeli obdům níže novou „smíšenou“ prodejnu.

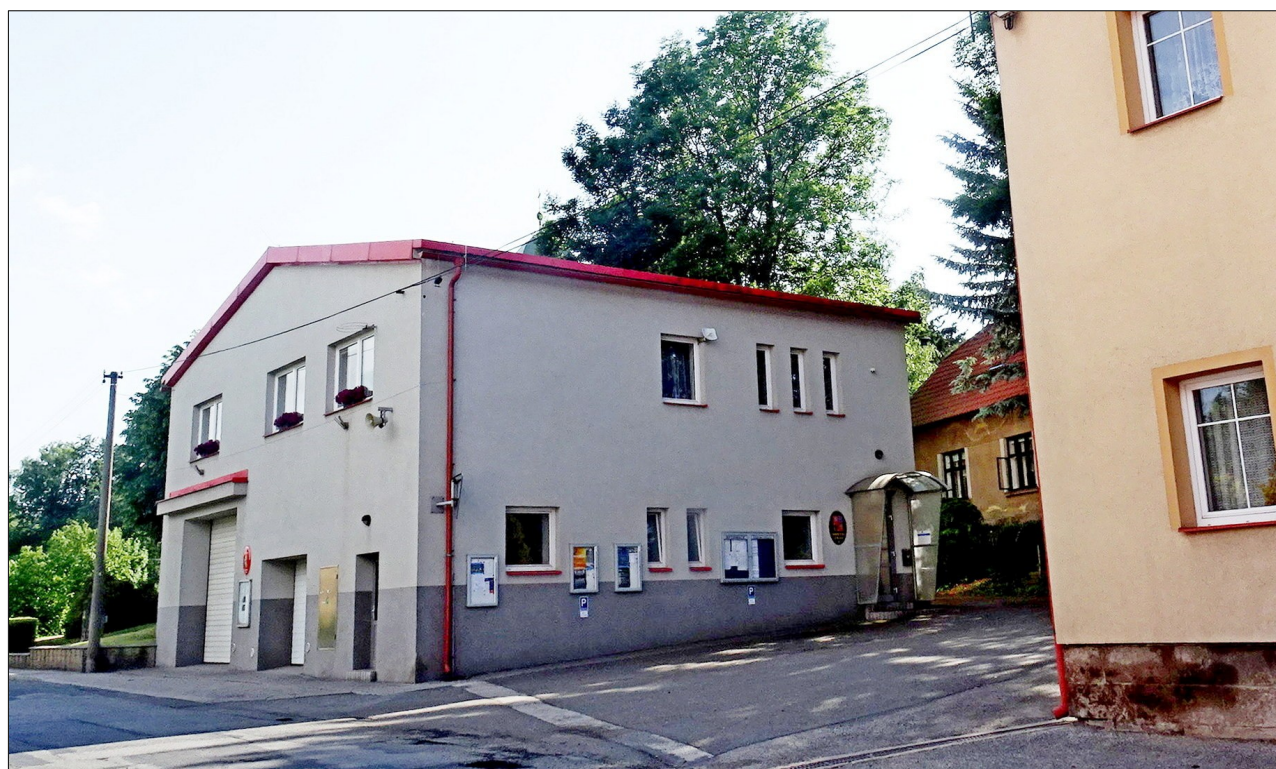

Hostinec Starina č. 15. Funguje tu 30 let. Dnes mají od čtyř do půlnoci, zítra, v neděli a v úterý od pěti. Jako podnikatel je zapsán Roman Matouš.

Kdy byl Stružinec založen, není bezpečně známo. Poloha podél potoka a rozložení polních tratí nasvědčují původu za doby kolonizace za posledních Přemyslovců. Byl-li Jiří ze Stružince, uváděný roku 1377 v soudní knize Jičínské, zemanem na stružinecké tvrzi nebo rychtářem poddanské vsi, historici nevědí. Zdá se, že rok 1377 je okamžik nejstarší zmínky o obci. Proč Stružinec letos slaví 650 let obce, to nevím zase já. Že by v tom byly blížící se volby? Bůh ví...

Proti hospodě je knihovna a boudička Zásilkovny. Vedle stojí hasičská zbrojnice a obecní úřad. Starosta se jmenuje Jaromír Hrubý.

Stružinec po staletí sdílel osudy panství Lomnice nad Popelkou. Patřil Košíkům z Lomnice. Z nich Jan Košík roku 1417 zajistil věno své manželky na několika vesnicích lomnického panství, mezi nimi i na Stružinci. K rozvoji obce došlo až ve druhé polovině 19. století.

Ústřední stružinecká památka – sousoší Korunování Panny Marie. Pískovcová plastika vytvořená v duchu novogotiky v roce 1855 nákladem Jana Otmara a jeho paní Marie. Jde o nezvykle monumentální skulpturní dílo, skládající se ze soklu s reliéfy ss. Anny, Josefa, Floriána a Jana Křtitele a hlavice se sousoším. Římsa s tympanonem je při okrajích zdobeny kraby. Na čele soklu je rytý nápis *Sláva budiž Bohu Otci, Bohu Synu stejné moci. Duchu také přesvatému, v sedmi darech bohatému. Bud' i Matce Boží chvála od všech tvorů neustálá.*

Další nápisy jsou na soklu po stranách.

Sousoší zobrazuje sedící Pannu Marii, korunovanou Bohem Otcem a Ježíšem Kristem. Nad výjevem se vznáší Duch Svatý v podobě holubice. Dílo pochází od slavného Antonína Suchardy z Nové Paky.

V roce 2003 Jaroslav Janda a Ludmila Jelínková darovali obci pozemek se sochou a okolo stojícími lípami.

Vpravo je patrná budova školy a mateřské školy č. 102, detailní foto dále. Na budově je pamětní deska A. B. Máky (1867 – 1929), zdejšího rodáka a kronikáře.

Protože marné snahy dostat se z okolí Královského potoka bez úhony do Tuhaně odčerpaly mému elektrickému oři mnoho energie, nedostal jsem se už do spodní části Stružince a musím si vypomoci snímky z map Seznamu, jakož i soukromou pohlednicí paní Vlasty Hlouškové.

Tato zachycuje objekt č. 47 vedle Kučerovy továrny na manchester. Jak pravil Fanouš, rodák ze Stružince, občas tu „čepují pivo“. Na Mapách Seznamu z roku 2014 zjevila se tu hospůdka *U Tonika* a v obecních papírech z roku 2015 objevil jsem informaci, že po dvaceti letech vypršela hospodě nájemní smlouva. Internet k dnešku udává, že hospoda je zavřená. - Další obrázek zachycuje obchod *Stružinka*, který je také mimo provoz. - A na dalším obrázku je rybník.

Stružinku – objekt č. 173 – vidíte i na uliční fotce z Map Seznamu, také domek č. 42 a další stružineckou sochu – sv. Jana Nepomuckého z roku 1833. Na dřívku podstavce jsou v nikách reliéfy ss. Vojtěcha, Prokopa a Mikuláše. Římsu zdobí hlavičky andělů.

Památná kovárna č. 19 na starším snímku Petra Martince

Po staletí bylo hlavním pramenem obživy v létě zemědělství, v zimě pak přadláctví, tkalcovství a těžba dřeva.

V roce 1890 došlo k velkému rozvoji textilního průmyslu a v roce 1908 měla mechanická tkalcovna firmy J. Kučera 250 stavů a zaměstnávala 138 dělníků.

Uliční fotky ukazují nedávnou podobu jejích objektů č. 143 a 60

- a Fanouš poskytl i snímek historický...

Po znárodnění patřil závod ve Stružinci k n.p. *Velveta* a v roce 1965 převzal objekt n.p. *Technolen Lomnice n. Pop.*

Největší podíl na zaměstnanosti v místě bydliště má *ZEOS Lomnice n/P* středisko Stružinec (bývalé zemědělské družstvo) – 70 míst. Dále je to průmysl (*Dyrema* – 20 míst, *Jacgal* – 15 míst, *Strukart* – 12 míst).

JZD Nový život, Stružinec č. 234. Přes slibné jméno moje cesta tudy nevede...

♦ **ŽELEZNICE** – Desátý ročník Dnů lidové architektury Čech, Moravy a Slezska, jejichž cílem je propagace a zdůraznění významu lidové architektury jako nedílné součásti místního kulturního dědictví, se koná **o víkendu 23. a 24. července**. K akci se připojil i Liberecký kraj, na jehož území bude zdarma možné zhlédnout patnáct historických staveb.

„Liberecký kraj nemá pověst regionu výjimečně bohatého na památky lidové architektury. Každý rok se však ve spolupráci s majiteli těchto památek snažíme představit to nejzajímavější, co u nás máme. I letos se mají návštěvníci na co těšit,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Těšit se bude možné na doprovodný program v podobě hudebních, divadelních a folklórních vystoupení, řemeslných dílen, ukázek tradičních řemesel, přednášek, vyprávění o historiích objektů a jejich obnovách nebo tradiční jarmarky.

Nově lze zavítat do myslivny v Karlově u Josefova Dolu, kde se návštěvníci seznámí s pytláckým náčiním, do bývalé Bohatické rychty, kde bude možné ochutnat domácí výrobky v černé kuchyni a poslechnout si nahrávku o historii objektu, do Zemanova statku ve Stanovém, kde bude k vidění unikátní sto let starý tkalcovský stav, do roubené chalupy č. 94 v Železnici, kde si na tkalcovském nebo kolíkovém stavu zájemci vyzkouší tkaní a na kolovrátku předení.

Železnice. Okouzlí vás náměstí plné zachovaných empírových domů, dominantní kostel sv. Jiljí, uličky s domy nesoucí pamětní desky se jmény zde žijících nebo pobývajících spisovatelů, malířů i hudebníků. Nebo si prohlédněte několik lidových staveb, například muzejní roubenou chaloupku, která byla v roce 2018 rekonstruována. V nově koncipované vnitřní expozici se při komentované prohlídce dozvíte, jak vypadal život našich předků.

Vše si můžete i sami vyzkoušet. Po názorné ukázce, jak se zpracovával len, se pokusíte rozpoznat různé druhy přízí, a věřte, že to není vůbec jednoduché. Roubená chaloupka byla postavena v roce 1789. Interiér je bohatě zařízen dobovými předměty. Od průvodců se dozvíte, jak se dříve žilo, co se jedlo, kde se spalo, k čemu sloužily různé nástroje a nádobí a mnoho dalšího.

V hlavní budově muzea, postavené v roce 1816 vedle roubenky, čekají další expozice, archeologie a paleontologie a stará školní třída. Děti rády obdivují loutky od akademického malíře Věnceslava Černého a expozice akademického malíře Františka Zikmunda je zase ukázkou jeho pražského ateliéru i s vlastními obrazy.

V období letní sezóny si nenechte ujít výstavu polodrahokamů, zkamenělin a fosilií.

Železnice leží asi 5 kilometrů od Jičína směrem na Lomnici n/P. Pojmenování místa, kde dle pramenů stávala tvrz pánů z Isenburka, má souvislost se železem. První písemná zmínka o Železnici pochází z r. 1318. Dle tradice byla povýšena na město v roce 1599. V obci lze vidět barokní kostel sv. Jiljí (1723), barokní sochu Panny Marie (1794) nebo barokní sochu sv. J. Nepomuckého (1717). Navštívit můžete Vlastivědné muzeum, Muzeum I. Kolomjec nebo se projít po stopách bitvy 1866. Dochovaná zástavba tvoří jedinečný empírový urbanistický celek – jádro Železnice je vyhlášeno městskou památkovou zónou. Okolní naleziště rašeliny dala v roce 1903 podnět k založení lázní; dnes už ale nejsou v provozu.

(Zdroje: Simona Hrabalová, Lomnické letní turistické noviny; Jan Mikulička, Liberecký kraj; Turistické noviny, Sdružení Český ráj)

♦ JIČÍN –

Bohové a hrdinové z konce doby bronzové na Jičínsku

Výstava | Zámecká galerie

VÝSTAVA 17. 6. – 23. 10. 2022

Regionální muzeum a galerie v Jičíně Vás srdečně zve na archeologickou výstavu, která představí fenomén tzv. popelnicových polí během mladší a pozdní doby bronzové a starší doby železné.

Vernisáž výstavy se uskuteční ve čtvrtek 16. června od 17 hodin.

Víte, jak se žilo v našem regionu kolem roku 1000 př. n. l.?

Výstava v galerii představí fenomén tzv. kultur popelnicových polí během mladší a pozdní doby bronzové a starší doby železné. Jde o období dynamických historických změn a kultury popelnicových polí charakterizuje již plně rozvinutá metalurgie bronzu, dálkové kontakty od Baltského po Středozezemní moře, stavba mohutných hradišť a rozsáhlé žárové nekropole. Z regionu Jičínska a blízkého okolí budou představeny nálezy nejen běžného inventáře, ale i bronzových depotů, zbraní nebo předmětů používaných během náboženských rituálů. Dozvíme se i, jak lidé v tomto období přistupovali k otázkám smrti a posmrtného života, součástí výstavy bude totiž prezentace žárového pohřebiště zdokumentovaného při nedávném archeologickém výzkumu v areálu jičínské nemocnice.

Pojďte s námi na dobrodružnou výpravu a přesvědčte se, jak své životy prožívali lidé na konci doby bronzové!

Výstava bude doplněna komentovanými prohlídkami, přednáškami a dalšími akcemi pro veřejnost – sledujte náš muzejní Facebook a webové stránky!

Výstava se koná od 17. června do 23. října 2022 v zámecké galerii.

Komentované prohlídky

13. 7. od 16.30 hod. | zámecká galerie (J. Unger)

27. 7. od 16.30 hod. | zámecká galerie (J. Unger)

Komentovaná prohlídka pro rodiny s dětmi

23. 7. od 10.00 hod. | zámecká galerie (V. Dospíšilová)

*Nutná rezervace na archeolog@muzeumhry.cz**

Workshop „Co se nosilo v době bronzové“

8. 7. od 14.00 hod. | zámecká galerie (L. Novotná)

Workshop „Hlína: výroba miniaturních nádobek a hraček“

20. 7. od 14.00 hod. | zámecká galerie (L. Novotná)

*Nutná rezervace na archeolog@muzeumhry.cz**

Workshop „Oděv a šperk doby bronzové“

30. 7. od 14.00 hod. | zámecká galerie (L. Novotná)

*Nutná rezervace na archeolog@muzeumhry.cz**

♦ **SOBOTKA – V neděli 24. července** od 14 hodin na zahradě Šolcova statku proběhne beseda s herečkou Ilonou Svobodovou. Pořad moderuje Václav Žmolík, o hudební doprovod se postarají Josef Žemlička (saxofon) a Bohuslav Lédl (klavír).

tanvaldsko

♦ Pár slov o nemocnici v Tanvaldě

V roce 1889 byla v Tanvaldě, v Bedřichově (někde se uvádí ve Fridrichově) údolí postavena nemocnice Františka Josefa I. O celé čtyři roky dříve než v sousedním Jablonci nad Nisou. Byl to logický krok na vznikající situaci v tomto kraji, kdy s rozvojem průmyslu se začala zvyšovat i nemocnost lidí. O výstavbě nemocnice se jednalo již dlouho před samotnou realizací. Wilhelm Schmidt, ředitel tanvaldské přádelny založil v roce 1856 tzv. nemocniční fond a dalších dvacet šest let byly do tohoto fondu ukládány finance než se podařilo shromáždit požadovaný obnos.

Podle projektu zpracovaného turnovským stavitelem p. Bohatým začal šumburský stavitel Karel Pekárek v roce 1886 se svojí stavební firmou realizovat výstavbu nové nemocnice. Tu dokončil o tři roky později a 14. října 1889 byla nemocnice zkolaudována.

Tehdy se jednalo o jednopatrový objekt. Prvním primářem byl jmenován dr. Konrád Köhner. Spolu s ním pracoval v nemocnici dr. Augustin Hansdorf. Přijímání byli pacienti se všemi chorobami a nemocnice byla rozdělena následovně: v západním křídle bylo infekční oddělení, ve východním chirurgická ambulance a operační sály. Lůžková část jednotlivých oddělení byla v patře.

V té době pracovaly v nemocnici jako ošetřovatelky řádové sestry „Milosrdných sester“ z Bohosudova a „Milosrdných sester sv. Kříže“ z Aše. V roce 1891 byla nemocnice přejmenována na Okresní nemocnici Františka Josefa I. V roce 1894 vypukla velká epidemie neštovic. Jednou z jeho obětí byl i první primář tanvaldské nemocnice dr. Köhler. Na jeho místo byl jmenován dr. Schwertásek.

J. Rydl, majitel sklárny v Desné byl jedním z mecenášů, kteří se podíleli v roce 1904 na výstavbě pavilonu pro pacienty nemocné TBC a siliko TBC. Jednalo se o častou nemoc právě mezi sklářskými dělníky. Pavilón měl krytou lehárnu.

V roce 1924 odchází primář dr. Schwertásek do důchodu. Jako nový primář je jmenován dr. Kantor. Jeho manželka je dcerou posledního majitele hornotanvaldského pivovaru. Během doby jeho primariátu došlo v letech 1927–1928 za provozu k rekonstrukci nemocnice. Během ní byla zdvižena střecha a přistavěno druhé patro hlavní budovy. V podkroví byly zřízeny byty pro řádové sestry a ve druhém patře byla vybudována kaple.

V roce 1932 dr. Kantor odchází do nemocnice v Jablonci nad Nisou a na primářský post nastupuje dr. Lauren Wieden. Díky jeho známostem je postaven infekční pavilón a v roce 1941 otevřen. Jedná se o budovu za hlavní budovou nemocnice dnes LDN přesněji CEDR. V okresním archivu v Jablonci je uložený

projekt přestavby tanvaldské nemocnice. Je zde uveden rok 1940. Projekt vypracovala liberecká kancelář architektů Lossow & Kühne. Přestavba spočívala v tom, že bude vystavěna část objektu, která propojí hlavní budovu nemocnice a pavilón TBC do jednoho celku. K realizaci tohoto projektu nedošlo.

Dr. Wieden v roce 1944 umírá a jeho funkci přebírá dr. Edelman, který byl posledním primářem německé národnosti v tanvaldské nemocnici do května 1945. Dne 20. června 1945 přichází z Prahy do tanvaldské nemocnice první český primář Zdeněk Lehraus. Z personálu zde v té době byl jeden český lékař MUDr. Mojžíš, dva ruští lékaři, jeden přesněji jedna internistka a chirurg. V nemocnici, která byla monoprimariátová, bylo chirurgické oddělení a interní oddělení v hlavní budově. Plicní a infekční oddělení bylo v samostatných pavilonech. Ze tří chirurgických pokojů byla zřízena malá porodnice.

18. 11. 1983, jeden z posledních snímků pavilónu TBC

Snímek podoby nemocnice do roku 1928, kdy byla budova jednopatrová.

Koncem roku 1945 se začíná s přípravou výstavby márnice za nemocnicí. Původní byla v nevyhovujícím prostoru, v malé nevětrané místnosti vedle kotelny. V roce 1950 se nemocnice mění na více primariátovou a přicházejí noví lékaři. Nad infekčním oddělením bývala farma. Zde se chovaly ovce, králíci a morčata pro laboratorní účely. Dále se zde chovala prasata, krůty a slepice. Těmi se přilepšovalo pacientům na stravě. V infekčním pavilónu prý bylo po epidemiologické, provozní a hygienické stránce možné odizolovat sedm různých infekčních chorob a z těchto důvodů byl v roce 1951 pavilón určen jako karanténní infekční pavilón pro celou republiku.

V roce 1956 odchází z nemocnice řádové sestry a na jejich místo nastupují jako ošetřovatelky nejprve brigádnice a později diplomované sestry. Nemoc TBC byla na ústupu a tak v roce 1963 bylo z plicního oddělení, oddělení Interna II: Nemocnice se dále rozvíjela. V roce 1967 byla vybudována ambulance nukleární medicíny, první v republice. Na jaře roku 1967 byla farma zrušena. Uvažovalo se zde o zřízení společenského klubu, k realizaci však nedošlo. Farma začala chátrat.

V letech 1978 až 1981 proběhla další z celé řady rekonstrukcí nemocnice. Od té doby se do dnešních dnů událo ještě mnoho. Ne všechny objekty patřící do areá-

lu nemocnice, zmiňované v tomto článku, se dochovaly dodnes. 4. září 1981 proběhlo od 16 hodin hasičské cvičení, při kterém byla bývalá farma zapálena a hasiči ji nechali kontrolovaně shořet. V roce 1983 byl zbourán pavilón TBC. Na jeho místě bylo následně vybudováno parkoviště. Nemocnice v Tanvaldě funguje dodnes.

/ Miroslav Dušek, Tanvalský zpravodaj

jablonecko

JABLONECKÉ TÓNY 2022

Kulturní festival, který v létě oživí ulice města hudbou různých žánrů.

Letní scéna Eurocentra

11.–15. 7., 19 h koncerty Voicingers on Tour Czechia 2022

21. 7., 17 h, Loes & The Acoustic Engineers

28. 7., 17 h, Shahab Tolouie Trio

11. 8., 17 h, Bookie Baker

21. 8., 15 h, Písničkáři Šafránu: Jiří Dědeček, Trojka Zuzany Homolovej a Petr M. Lutka

25. 8., 17 h, Gerald J. Clark

Tyršovy sady

10. 7., 14–18 h, Rodinný festiválek: Bombardák, R. Hancvencl, Přehmat

17. 7., 15 h, Funny Grass

24. 7., 15 h, Jan Spálený Trio

31. 7., 15 h, Swing Grass Revival

7. 8., 14–18 h, Rodinný festiválek: Pavel Čadek, Roman Hampacher, R. Hancvencl, KTZ Band

14. 8., 15 h, Blue Apples

28. 8., 15 h, Futur Swing

Součástí festivalu jsou i **Jablonecké hudební úterky**, jejichž program naleznete na straně 8. Festival se koná se za finanční podpory statutárního města Jablonec nad Nisou. Změna vyhrazena. www.jablonecketony.cz

Na fotu: Gerald J. Clark

♦ Botanická zahrada v Liberci láká na obří viktorii královskou i nejmenší leknín světa

Mimo hlavní komplex skleníků v liberecké botanické zahradě stojí pavilon označený písmenem L. Označení má dvojí důvod: jednak je to pavilon letní, který se na zimu uzavírá, a také jsou tu k vidění vystavovány leknínovité rostliny.

Jsou tu i ty legendární, největší na světě – *viktorie královská* a *viktorie Cruzova* – obě z Jižní Ameriky – a *euryalé vzdorná* z tropické Asie.

„Na viktorii královskou se jezdí dívat každoročně návštěvníci z široka daleka. Zahrada má ale mnoho jiných přitažlivých a vzácných rostlin a určitě je dobré se tam zdržet delší dobu,“ doporučuje Květa Vinklátová, náměstkyně libereckého hejtmána.

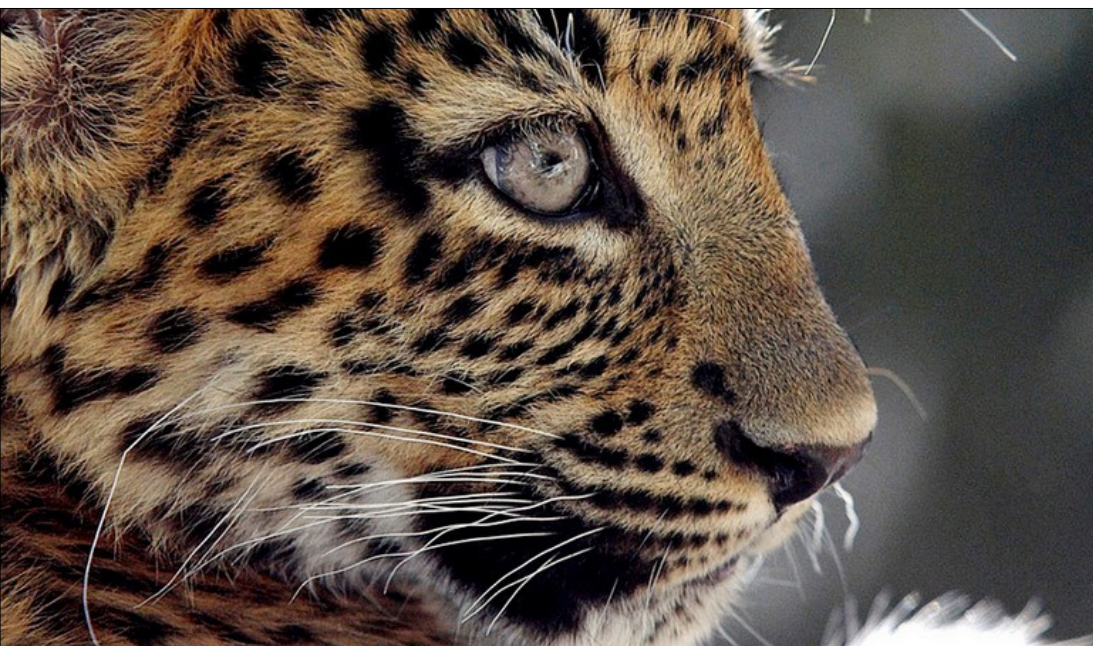
Nyní je v pavilonu opravdu na co se dívat. Nejen díky neobvyklým kvetoucím modrým tropickým leknínům robustního vzrůstu. *Viktorie královská* má už listy přes metr velké a nyní rychle sílí a zvětšuje se každým dnem. Její květ má pak 25 až 30 centimetrů v průměru a ploché listy, které připomínají veliké podnosy, unesou i patnáctikilové dítě.

Euryalé vzdorná je již dospělá a kvete. Největší vzácnost je však nenápadná, a proto na ni upozorňuje speciální tabulka s výkladem. Je to nejmenší leknín světa – a to leknín lázeňský, který už v přírodě, a to v tropické Africe, byl lidskou činností vyhuben. Je udržován jen v botanických zahradách. Jeho listy jsou velké nanejvýše jen jako padesátikorunová mince a květy jsou přiměřeně malé. (Jan Mikulička)

♦ V liberecké ZOO se po patnácti letech narodila mlád'ata levharta čínského

Dva nové vzácné přírůstky přibyly ve výběhu levhartů čínských. Ti se narodili poslední květnový týden a až do dnešních dní zůstávali očím návštěvníků skryti. Jejich matka ale již pomalu začala s mlád'aty opouštět úkryt v zázemí expozice a malé levharty nechává prozkoumávat i venkovní výběh. Při troše štěstí tak mohou být obě koťata pro návštěvníky konečně pozorovatelná. Mlád'at levhartů čínských se Zoo Liberec dočkala po dlouhých patnácti letech.

ZOO Liberec na mlád'ata ohrožených levhartů čínských čekala dlouhých patnáct let. Poslední jedinci přišli na svět v roce 2007, kdy se předchozímu chovnému páru narodila trojčata. Rodiči současných koťat je dvanáctiletý samec, který v zoo pod Ještědem pobývá od roku 2011, a šestiletá samice původem z německé ZOO Magdeburg, která do Liberce přicestovala před dvěma lety. Pro obě šelmy jsou to první potomci. „Levharti čínští žijí i ve volné přírodě osamoceně a o mlád'ata se stará výhradně matka. Přestože je naše samice nezkušená, navíc velice senzitivní prvorodička, péči o dvojčata zvládá naprosto perfektně a koťata prospívají,“ uvedl vedoucí úseku šelem Petr Honc. Dokonce už začala mlád'ata vynášet z úkrytu v zázemí do venkovního výběhu a tak může být matka s dvojčaty pro návštěvníky při troše štěstí snadno pozorovatelná. „Pohlaví mlád'at zatím neznáme. Matce i koťatům dopřáváme potřebný klid a první rychlou veterinární kontrolu a vakcinaci mlád'at provedeme až na osmi týdnech věku, dodal Honc.

Chov levharta čínského v zoologických zahradách patří do evropského záchovného programu EEP. Jedná se o silně ohrožený druh, a tak jsou úspěšné odchovy pro záchranu celého druhu velice žádoucí. „V současné době je populace levhartů

čínských v evropských zoologických zahradách velmi malá a čítá pouze 43 jedinců. Mlád'ata se za poslední rok narodila pouze v Liberci a v dánské ZOO Ebeltoft. Náš samec je navíc geneticky velmi cenný a tak budou v případě úspěšného odchovu naše koťata pro posílení populace levhartů čínských velkým přínosem,“ vysvětlil ředitel ZOO David Nejedlo. Na světě je momentálně jen 22 institucí, které jsou do chovu levhartů čínských zapojeny.

V Čechách je návštěvníci mohou spatřit pouze v Liberci a v Plzni.

Liberecká ZOO zároveň plánuje kompletní rekonstrukci pavilonu levhartů včetně výstavby nové rozlehlé venkovní expozice v doposud nevyužitém údolí ležícím bezprostředně vedle současného pavilonu. „Ještě v letošním roce bychom rádi nechali vypracovat projektovou dokumentaci a do dvou let začali se stavbou a rekonstrukcí,“ doplnil ředitel a připojila se i náměstkyně hejtmana Květa Vinklátová: „V zahradě je toho opravdu mnoho, co je třeba udělat nově nebo minimálně opravit. Jdeme dvěma souběžnými cestami. Jednat projektujeme a budeme postupně realizovat opravy nebo novostavby pavilonů, které zůstanou, a nedotkne se jich nový projekt na rozšíření zahrady. A také začala pracovat odborná skupina, která bude chystat architektonickou soutěž na rozvojové území a provázání se stávající zahradou.“

výtvarno

Při postřehovacím úklidu jsem našel nějaké obrázky, signované J. Charousek a J. Ch. A některé jsou pěkné. A když už vás mám „na drátě“, chtěl bych se popptat, netušíte někdo, kde byla namalována tahle krajinka?

pozdní sběr

♦ **LOMNICE n/P** – Divadelní spolek J.K.Tyl a spolek ZLOM vás srdečně zvou na derniéru slavného muzikálu **Noc na Karlštejně**. Poslední představení se koná **v pátek 15. července** od 20.30 hodin před zámečkem v lomnické oboře. Vstupenky je možné zakoupit pouze na místě od 19 hodin. Občerstvení bude zajištěno.

♦ **DESNÁ** –

DENNÍ PROHLÍDKY	VEČERNÍ PROHLÍDKY
Riedelova hrobka v Desné	Riedelova hrobka v Desné
	
Možnost komentované prohlídky každou sobotu od 14 hodin po předchozím objednání pro skupiny v min. počtu 6 osob	Možnost komentované prohlídky každou středu od 21 hodin po předchozím objednání pro skupiny v min. počtu 6 osob
červenec – srpen 2022 více informací na: www.mesto-desna.cz nebo na tel.: 775 685 489 vstupné 60,-	červenec – srpen 2022 více informací na: www.mesto-desna.cz nebo na tel.: 775 685 489 vstupné 70,-

♦ **HARRACHOV** –

16.7.	DAN BÁRTA & ILLUSTRATOSPHERE	Koupaliště v Zákoutí předkapela Jarret z Liberce
17.7.	Letní kino na louce nad MÚ	„Prezidentka“
23.7.	Sklářské a pivní slavnosti	Sklárna a minipivovar Novosad & syn
30.7.	40. ročník nohejbalového turnaje	Nohejbalové hřiště nad KC Kino
4.-6.8.	KELTSKÁ NØC	rockový open air festival pod Mamuťákem

Auto-Show Harrachov

15 - 17.7.2022

vol. 2

+ koncert

Dan Bárta

www.autoshow-harrachov.cz

setkání sportovních, závodních
a historických automobilů
všech značek i stáří.

přímo na dopadu mamutího můstku

zábava pro děti,
moderované besedy,
jízda pravidelnosti
do vrchu, a další

MODERUJE:

David Suchařípa

herec, rally závodník

◆
GRABŠTEJN

Afrika

Karla

Podstatského
z Lichtenštejna

17. 7. – 30. 10. 2022

Státní hrad Grabštejn

◆ KOŘENOV –

17. Anenská sklářská slavnost na Jizerce

SOBOTA 23. ČERVENCE 2022 10-18 HODIN

- ☞ Příjezd zakladatele skláren na Jizerce **F. A. Riedla a požeňání slavnosti**
- ☞ Ukázky sklářských a ostatních tradičních řemesel a prodej výrobků
- ☞ **Staročeská jarmareční kapela**
- ☞ Dětská pout'
- ☞ Lutkové divadlo se zpěvy **Rolnička**
- ☞ Netradiční soutěže, lyžařské štafety
- ☞ Představení **Bratři v tricku Běžkařská odysea**
- ☞ Příjezd výpravy historických kol
- ☞ Vystoupení flašinetářů
- ☞ Občerstvení u stánků i v restauracích
- ☞ Prohlídky Muzea Jizerských hor
- ☞ Promítání filmu **Jizerské hory** a beseda s tvůrcem **Viktorem Kunou**

Pro automobily zajištěna parkoviště na Jizerce, v Kořenové a Horním Polubném.
Kyvadlová autobusová doprava z Kořenova a Horního Polubného od 9 do 18.30 hodin.

◆ ROKYTNICE n/J –

Město Rokytnice nad Jizerou a místní podnikatelé zvou na výjimečnou akci plnou dobrého jídla, pití a zábavy

KRKONOŠSKÁ KUCHYNĚ

a jiné speciality

sobota 23. 7. 2022
Rokytnice nad Jizerou
Dolní náměstí
8. ročník

PROGRAM

- 12.00 **TÁBORANKA z Košťálova** | Tradiční česká dechovka
- 14.00 **ŠTĚPÁN VRÁNA** | Zpěvák a kytarista
- 14.30 **DĚTSKÝ ANIMAČNÍ PROGRAM** | Minidiskotéka + soutěže
- 16.00 **NABOSO** | Country
- 18.00 **ŠTĚPÁN VRÁNA** | Zpěvák a kytarista
- 19.00 **V. M. K.** | Punk
- 21.00 **Jam&Bazar** | Top Of The Pop

AFTERPARTY ve Šnekolendu

Pivo, víno, domácí limonáda, malinovka, točená zmrzlina

Změna programu vyhrazena.

Tvořivé dílničky pro děti
Malování na obličej
Kresby křídami

Chlupáče se zelím a s cibulí, sejkory, kyselo, zvěřinový guláš, houbovec, borůvkový knedlík, knedlíky plněné uzeným, kulajda, chleba se škvarkama, buchty, koláče a jiné dobroty

Lubomír Juhás

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechte-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj*